

INHOUD

ONTDEKKEN 6

Welkom op Bali en Lombok.....	8	Reisroutes.....	20
De parels van Bali en Lombok.....	10	Veelzijdig Bali en Lombok.....	32
Zicht op Bali en Lombok.....	14	Jaaroverzicht van Bali en Lombok.....	52
De regio's van Bali en Lombok.....	16	Een korte geschiedenis.....	54

BELEVEN 60

Zuid-Bali en schiereiland Bukit ..	62	Noord- en West-Bali.....	144
Midden-Bali.....	90	Lombok.....	168
Oost-Bali.....	112		

WEGWIJS 190

Voor vertrek.....	192	Register.....	200
Bali en Lombok onderweg.....	194	Woordenlijst.....	206
Praktische informatie.....	198	Dankbetuiging.....	207

Links: Beeld van Ganesha met een bloemenkrans om zijn neken en een ceremonieel offer in de Pura Petitenget bij Seminyak
Vorige bladzijde: Lagune in Candidasa

WELKOM OP BALI EN LOMBOK

Deze twee buureilanden in de Indonesische archipel zijn gezegend met een schitterende natuur, een boeiende cultuur en geschiedenis, en een geweldig erfgoed aan kunst en nijverheid. Er is voor ieder wat wils op Bali en Lombok.

De natuur op Bali en Lombok is van een overweldigende schoonheid. Ruige kustlijnen grenzen aan gebieden met rijkbeboste heuvels en vulkanische kraters vol glinsterend water. Maak een trektocht door het nationale park op West-Bali, snorkel of duik in het kalme water aan de Balinese noord- en oostkust, surf langs schiereiland Bukit of verken de prachtige natuur op het eiland Nusa Penida. Ontspan op Lombok op de ongerepte witte zandstranden, surf door de branding in het zuiden, maak een tochtje naar de Gili-eilanden, beklim de berg Rinjani en bezoek de interessante bergdorpen Sembalun en Senaru. Hoewel er maar 35 kilometer zee tussen de twee eilanden zit, zijn de culturele verschillen tussen het hindoeïstische Bali en het grotendeels islamitische Lombok overduidelijk. Elk

eiland heeft zijn eigen fascinerende tradities, festivals, muziek, dans, theater en kunstnijverheid. Geniet op Bali van de stijlvolle restaurants, winkels en cafés in Seminyak, de vegan cafés in Canggu en de musea en holistische genezers in Ubud. Rust vindt u in de resorts van Senggigi en Kuta op Lombok. Op beide eilanden zijn er volop mogelijkheden om te snuffelen op marktjes of te genieten van een ontspannende massage. Deze gids verdeelt de eilanden in duidelijke hoofdstukken, met deskundige informatie en tips van reizigers. Het boek is thematisch ingedeeld met gedetailleerde routebeschrijvingen en heldere kaarten. Of u nu komt voor een relaxvakantie of een avontuurlijke reis, met deze Capitool Reisdids ziet u het beste van wat Bali en Lombok te bieden hebben.

1

2

3

1 Bloemenoffer *canang sari*, Bali.

2 De berg Batur bij zonsopgang, Bali.

3 Heerlijke Indonesische kipsaté.

4 Strand op Lombok met kleurrijke parasols.

4

DE SURFGESCHIEDENIS VAN BALI

Rond 1960 kwamen de eerste surfers naar Bali. Zij spraken van een 'geheime plek' aan de zuidwestkust, een plek die in 1971 wereldberoemd werd na het uitkomen van de surffilm *Morning of the Earth*. Ondertussen brak een groep Balinese jongeren met de eeuwenoude traditie dat de zee het leefgebied was van demonen. Het duurde niet lang of ze hadden met geleende surfboards de sport onder de knie, hoewel ze vaak een halve dag moesten reizen om de plek te bereiken waar de beste golven waren. Het was deze aantrekkingskracht van de golven die de opkomst van het toerisme op Bali in gang heeft gezet: de eerste vakantiepensions in Kuta werden gebouwd om de surfers onderdak te bieden.

13

Padang Padang Beach

AD5 Kuta; 0361-754092

Padang Padang, ook wel Pantai Labuan Sait genoemd, is een betoverende baai omgeven door lavarotsen en een prachtig goudgeel zandstrand. Het ligt aan de noordwestkust van het schiereiland Bukit aan een grote brug over de rivier en is bereikbaar via een trap door een kloof. Bij goed weer maken de golven mooie tunnels. Er worden vaak internationale surfevenementen gehouden, waaronder de Rip Curl Cup Padang Padang. Het strand is ook bekend geworden door de Hollywoodfilm *Eat Pray Love*, met Julia Roberts en Javier Bardem. Aan Jalan Labuan Sait, de weg die langs het strand loopt, zijn veel surf-scholen en -winkels, pensions, bungalows, cafés en *warungs*,

een ecologisch boetiekresort en een vijfsterrenhotel. Het hele gebied wordt gekenmerkt door een droog, rotsachtig landschap met daarop plukken struikgewas, cactussen, kapokbomen en wilde bloemen.

14

Pecatu

AD5 Kuta; 0361-754092

Pecatu is het gebied dat het zuidwesten van schiereiland Bukit beslaat, van Balangan Beach en Dreamland Beach aan de noordkust tot Uluwatu op het westelijke puntje en Nyang Nyang Beach in het zuiden. Tot rond 2000 was dit droge landschap het gebied van de zeewierteeft, visserij en cassavebouw. Ook de diehard surfers wisten het te vinden. Nu is het echter een chique bestemming op het eiland. De

witgouden stranden behoren tot de mooiste van Bali, en de branding is fantastisch. Feestvierders bezoeken graag de Omnia Dayclub, hoog op een klif, en golfers kunnen zich uitleven op de 18-holes wedstrijd baan New Kuta Golf Course in Kawasan Pecatu Indah Resort, vanwaar u een prachtig uitzicht hebt op zee.

15

Bingin Beach

AD4 Kuta; 0361-754092

Bingin Beach met prachtig wit zand en helder turkooze water is bereikbaar via een vrij lastige steile trap met honderden uitgesleten treden, maar u wordt beloond met een sensationeel zicht op de kustlijn en de Indische Oceaan terwijl u zigzaggend langs de rustieke gebouwen die op de rotsen zijn gebouwd afdaalt naar het

strand. Bij eb is het strand bezaaid met bijzondere rots-poelen. Maar zodra het vloed wordt, zal het strand voor een groot deel verdwijnen en zult u zich moeten terugtrekken in een van de vele *warungs*. Van hieruit kunt u de fascinerende branding aanschouwen, waarbij de golven over elkaar heen tuimelen. Vlak bij het strand zijn veel homestays en cafés, met een publiek dat voornamelijk uit jonge surfers bestaat.

TOP 5 SCHIEREILAND BUKIT

Bier en branding

Geniet van een Bintang-biertje en de zonsopgang vanuit een *warung* in Uluwatu (*blz. 86*) en kijk hoe onbevreesde surfers hun kunsten vertonen op de golven.

Ontspanning

Een twee uur durende sessie met therapeutische jetstreams in de Thermes Marins Bali Aquatonic Pool in Aya-na Resort & Spa (www.ayana.com) is een onvergetelijke ervaring.

Vuurdans

Bekijk een leuke kecak-vuurdans bij zonsopgang in het hooggelegen amfitheater bij de Uluwatu-tempel (dag, vanaf 18.00 uur; *blz. 68*).

Verken de clubs

Relax bij een tent op het strand of feest in een van de gezellige andere clubs op het schiereiland Bukit.

Strandloop

Neem de uitdaging aan en loop de 535 treden naar beneden naar het schitterende witte zand van Nyang Nyang Beach en geniet van de stilte.

Het tropische landschap van Bingin Beach, met een hotel in traditioneel Balinese stijl

Pura Penataran Agung

De Pura Penataran Agung is de belangrijkste, grootste en indrukwekkendste tempel van het complex. Oorspronkelijk was het waarschijnlijk een enkel schrijn, maar nu is het het symbolische centrum van Besakih, met zes terrassen op een helling, de zes lagen van het universum, elk met hun eigen schrijnen.

Wanneer de gelovigen de gigantische trap beklimmen met daarlangs figuren uit hindoeheldendichten – de *Mahabarata* en de *Ramayana* – en de eerste binnenhof passeren, verliezen ze symbolisch de verbinding met de wereld van alledag. In totaal zijn er 57 gebouwen binnen de tempel, waarvan de helft gewijd is aan verschillende goden. Andere hebben een meer ceremoniele functie: ze dienen bijvoorbeeld als zitplaats voor de priesters en het gamelanorkest. Sommige binnenplaatsen zijn niet toegankelijk voor het publiek.

CAPITOOLTIP Oplichters

Besakih wordt helaas overspoeld door talloze 'gidsen' en opdringerige aanbieders van excursies tegen veel te hoge prijzen. Neem uw eigen sarong en sjaal mee, zodat u er geen hoeft te huren. Als u het complex via de linkeringang betreedt in plaats van via de hoofdingang, vermijdt u het gedoe.

↑ Ceremoniële gongs klinken tijdens religieuze rituelen

↑ Bezoekers op de trap naar de Pura Penataran Agung

De hoge merus zijn schrijnen voor vergoddelijkte koningen, voorouderlijke geesten en natuurgoden.

De binnenplaats is de belangrijkste plek van de tempel. Een padmasana tiga (driedubbele lotus-schrijn) is gewijd aan Brahma, Shiva en Vishnu.

In de binnenste binnenplaats van de tempel staan sinds de 14de eeuw meru-torens.

Lage muren omringen het tempelcomplex; bezoekers kunnen de schrijnen bekijken door over de voetpaden te lopen en over de muren heen te kijken.

De terrassen bij de ingang van de Pura Penataran Agung lijken op de trappiramides uit de Indonesische prehistorie.

→ De Pura Penataran Agung, het spirituele centrum van Besakih

De statige trap naar de ingang van de tempel.

Voetpaden vormen de verbinding tussen de tempels.

↑ Binnenplaats van een tempel; dak van een schrijn (inzet) voor een candi bentar (gespleten poort)

Mooie rijstterrassen rond Tirtagangga, met de Gunung Lempuyang en de Gunung Seraya op de achtergrond ↑

EEN WANDELING VAN TENGANAN NAAR TIRTAGANGGA

Afstand 6 km **Duur** 3 uur **Dichtstbijzijnde plaats** Candidasa **Vervoer** Bemo naar Candidasa, dan eigen vervoer **Terrein** Heuvelachtig

De tocht van Tenganan naar Tirtagangga voert door het fraaie Balinese binnenland en onderweg maakt u kennis met het traditionele leven op Bali. Vanaf de hoger gelegen punten hebt u fraai uitzicht op de bergen van Bali. De route voert ook langs rijstterrassen en vreemde heuveldorpen met prachtige tempels.

De landweg naar Tirtagangga biedt fraai uitzicht op rijstvelden en de zee.

